

DEBRECZENI PROTESTÁNS LAP

EGYHÁZI ÉS ISKOLAI HETI KÖZLÖNY.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KUN BÉLA. FELELŐS SZERKESZTŐ: DR. ERDŐS KÁROLY.

Megjelenik
minden héten egyszer
szombaton, egy íven.

↔ Szerkesztőség és kiadóhivatal: Debreczen, Kollégium. ↔
Ide kell küldeni a lap szellemi és anyagi ügyeire vonatkozó
minden közleményt, előfizetést, reklamációt és hirdetési díjat.

Előfizetési ár:
egész évre 100 K., félévre
50 K. Egyes szám ára 3 K.

Diagnózis.

Ha valakinek valamelyik testrészét levágják, a műtét helyén tatóngó seb marad, amelynek begyógyulása hosszú időt vesz igénybe. A csonka test nehezen tudja megszokni a hiányt. Orvosok mondják, hogy akinek a lábát amputálták, az operáció után több héttel is akárhányszor úgy érzi, hogy fáj a lába ujja. Ez annak bizonyosága, hogy a vérkeringés, az idegrendszer még mindig nem szokta meg a végtag elvesztését. Egészen természetesnek látszik, hogy a vért hajtó szív hamarjában nem tud alkalmazkodni, hanem erőteljes működéssel küldi, üzi a vér folyamot oda, arra, ahol már csak ürességgel, elzárt sebbel találkozunk, ahol teendője nincsen; azon sem lehet csodálkozni, hogy emiatt kínzó, gyötrő és a végsőkig fokozódó láz lép fel, amely önkívületi állapotba kergeti a szenvedőt. A gyógyulásnak első feltétele az, hogy a sebláz lehetőleg csökkenjen és a vér a kevesbült területen mielőbb nyugodtan végezhesse éltető körforgását.

Ami igaz a természetben, abból nagyon gyakran hasznos tanulság vonható a társadalmi életre. Hazánkat annyira megnyírhatták, hogy az amputációval kétharmad részét elvesztette. Ez egy élő egységes szervezetnek olyan megcsönkítése, aminőt a szerves testi világban el sem lehet képzelni. Egészen természetes, hogy szívünk nem tud belenyugodni az elvesztésbe és még mindig oly erővel működnek központjaink, mintha a teljes Magyarországot kellene ellátni szellemi táplálékkal és energiával. Vérkeringésünk még mindig nem illeszkedett be a számára megvont keretek közé, át akar hatolni az eldarabolásnál útját álló seben, hogy éltető nedvet vigyen az elvágott tetemekbe. Az egész testen erőt vett a határtalan láz, amely a gyógyuláshoz szükséges nyugodtság, hogy ne mondjam, megnyugvás helyett tulzó harsogásban, marcangoló tépelődésben, vagy féktelen tobzódásban nyilvánul.

Lázcsillapítóra van szükségünk, hogy izmaink ereje, idegeink érzékenysége végképen fel ne emésződjék. Ilyen szer az, hogy tudjuk, miért szenvedünk: szerencsétlen háború következményeit nyögjük. Más, úgynevezett győztes nemzetek is nehezen élnek s önekik nem adatott meg a megnyugtató

szer, hogy tudják, miért látnak egyben-másban szükségét? — Másik csillapító szerünk az, hogy van reménységünk. Tudjuk, tudnunk kell, hogy a mi munkánk, amelynek tere egyelőre Csonka-Magyarország, igenis gyümölestermő munka. Nem bizonytalanra futunk, előttünk cél van, amit el kell és el fogunk érni. Előttünk feladat van; mi a bizonyos jövő tudatos munkásai vagyunk, nem pedig a jelennek önteltségtől elkábult és megmámorosodott jóllakottjai. Így, a szenvedés tudatával, a reménységtől sugallt munka ösztönevel kell elhelyezkednünk és lehiggadnunk nekünk apró vércseppeknek a csonka törzsben.

Hogyan; hát belenyugodjunk Csonka-Magyarországba?! — Mig a rendes, egészséges vérkeringés Csonka-Magyarországon meg nincs, addig nem kezdődhetik meg benne az élet, addig minden energia pazarlás hiabavaló tekozlás. És ez a kis-körre való visszavonulás még mindig könnyebb munka, mint a szomszédoknak a nagyobb területű vérkeringés kifogástalan ellátása. Amelyik államban legelőbb kezdődik meg az adott határok között való helyes berendezkedés, azé a vezető szerep.

Am nem akarok politizálni; csak még annyit, hogy a természet ismeri a regenerálódást, a növény világban és alsóbb rendű állatoknál az elvesztett végtag újra való kinövését, ha a szervezet egészségesen működik. A történelem is ismer re-integrálódást, haszinte olykor másfél század múltán is, mint nálunk a török hódoltság idején, ha megvan az egészséges nemzeti öntudat. Nincsen hát okunk a csüggedésre, de van hivatásunk és kötelezettségünk a láztól vergődő testnek megnyugtatóására és az építő munka megkezdésére. **E. K.**

Tárca

Amit láttam és átéltem Magyarországon.

Irta: *Frauenfelder Arnold.*

IV. Debreczen.

Miként Svájc kantonokra, Magyarország megyékre van osztva. A háború előtt 63 volt a számuk, ma, a magyarok nagy, kimondhatatlan fáj-

dalmára 14 teljes és 17 csonka-megye maradt meg, az utóbbiak területét részben az oláhok tartják megszállva. Útunkat a kéttornyú református templom felé vettük, amely a főtér végén van. Ezenkívül még négy református templom van. Debreczen nemcsak régi, hanem történelmi város is, amelynek érdekes multjából sokat tudhattam meg barátom elbeszélése folytán. Gyakran szólott Kossuthról, a nagy szabadsághősről, akinek neve Magyarország politikai történelmében örökre hozzáfűződik ahhoz a városhoz, amelynek falai között 22 évvel ezelőtt oly vendégszeretben volt részem, amelyhez hasonlót az ember csak igen ritkán talál. Debreczenbe vonultak vissza nevezett hős okos tanácsára a magyar szabadesapatok, amidőn Windischgrätz herceg a felkelés elnyomására seregével nyugat-felől Győrön át Pest felé vonult; hiszen egy szerencsétlen csata Budapest mellett, a császáriak kezébe játszotta volna az országot és a népet, ellenben a barátságatlan alföldön, ahol a mocsarak és a Tisza ingoványai kedvező védelmi területet nyújtottak, megkísérelhették a harcot a túlnvómó ellenséggel. A Nagytemplomban, amelyben 1899-ben résztvettem egy istentiszteleten, hirdette ki Kossuth Lajos 1849. április 14-én a Habsburg-család tróntól való megfosztását s Magyarország függetlenségét. Ugyanebben a templomban fogadta a tiszántúli egyházkerület jelenlegi református püspöke dr. Baltazar — egyike a legértékesebb és legkedvesebb embereknek, akikkel útazásom alkalmával találkoztam — Károly királyt feleségével Zitával, 1918. október 24-én. Majd barátommal egy kis parkba léptem, hogy szemügyre vegyem a református kollégium épületét, amelynek felsőhomlokzatán arany (sic!) betűkkel a következő felírás áll: „A helv. hitv. magyarországi eklézsiák és jóltevők adakozásából épült 1803—1816.“ Magas életerős fák, akácok, különböző dísznövények vesznek körül néhány emlékjelt. Itt láttam a kert közepén széles talapzaton egy nyugvó, megsebesült orosz lán kőalakját.* A felírat: „1849. aug. 2.“ jelzi, hogy ez a szobor a debreczeni csatában elesett vitéz honvédek emlékére állítottatott fel (Hon — Vaterland, Heimat. véd — Wehr) akik a dicsőség mezején, az oroszok ellen való gyilkos, elkeseredett küzdelemben találták halálukat.

Nem messze ettől áll érche öntve Boeskey fejedelem impozáns alakja s a gályarabok emlékoszlopa, akik Nápolyból való megszabadulásuk után 1673-ban Zürichbe jöttek s ott pénz és ruhadományokban részesültek. Ez a gyűjtés az alapja a magyar diákok részére tett alapítványnak, amely még ma is fennáll. Nem szabad elfelejtenem a nagy magyar költő Csokonai Mihály éreszobrát sem, aki 1773-ban Debreczenben született s 1805-ben halt meg. Diadalmasan néz a férfiú, aki — jellemzően kedvteléseire — egy szőlőfürtöt** tart

*Frauenfelder első látogatása alkalmával 1899-ben még ott volt. Később helytelenül kivitték a honvédtemetőbe. Ilyen emlékjelt nem szabad eldugni a közönség elől.

**Nem! — lantot. Egy és más dologban megbocsájt-hatunk svájci barátunknak tévedéseier, hiszen az idő rövidsége miatt mindent csak futólágon nézhetett meg.

kezében, a közeli kollégiumra néz, ahonnan ifjú korában ostoba csintevésekért kiespták. Ez a kollégium lett nemcsak védbástyája a protestantizmusnak, hanem egyszersmind a magyar irodalom és tudomány fénypontja. Magyarország legjelentékenyebb költői és tudósai belőle kerültek ki. És hogy nemcsak egykor, hanem még ma is a magyar tudós világ elitje ül e különböző tagozatú iskolának tanszékein, arról az iskola különböző képviselőivel kötött ismeretség alapján győződhettem meg. Véhetetlen fájdalmas látni, hogy a kollégium működését mennyire akadályozza az anyagi szükség. Hogy mily aggasztó az anyagi helyzet, kitűnik abból, hogy a kollégium 1921-iki számadása 2 és fél millió korona deficittel fog zárulni. Mennyire hálás az evangélikus svájci egyházi szövetségnek, amely a szenvedő egyházak részére eszközölt gyűjtésből 45 ezer francot adott a református Magyarországnak. A kommunista uralom rémes korszakában nemcsak az egyházaktól vették el a vagyont s kommunizálták, hanem a kollégium a fennemlélt egyházkerület tulajdona is lelkész- és tanítóképzőjével, főgimnáziumával a kommunisták kezébe jutott néhány napra. Az imádkozás és éneklés nemcsak itt, hanem más iskolákban is tiltva volt. Barátomnak azt üzenték az emberek: „Magát nem használhatjuk, mivel lelkészjellege van, képzett iparossal fogjuk pótolni a tanítóképzőintézeti igazgatóságban.“

Az épület kereszt szárnyában van az általam már többször idézett nagy költőnek Petőfi Sándornak a bronz-szobra. A magyar művészet meseteri munkája ez, elragadó ideális felfogásban. És mégis Debreczen volt az, ahol az akkor 19 éves, törekvő költő eszményét, hogy híres színész legyen, a tömeg gúnykacaja közepett ködfoszlány gyanánt széttépve látta. Azt hiszem, hogy a tömeg füttyölése, zivaja, amely akkor a világot jelentő deszkákra való lépésekor feléje zúgott, még mindig visszhangzott fülében, amidőn szomorú téli dalát leírta:

Hejh Debreczen,
Ha rád emlékezem! . . .
Sokat szenvedtem én te benned,
És mindamellét
Oly jól esik nekem,
Ha rád emlékezem.

A kollégiumi intézeteken kívül feltűnően nagy számmal vannak más iskolák, amelyekkel a város dicsekedhetik. Ezek közül néhányat nemcsak kívülről láttam, hanem jártam azok belső helyiségében is. Az állami főreáliskola, a piarista rend katolikus gimnáziuma, a református leánygimnázium, a református felsőleányiskola, a református polgári leányiskola, 2 polgári fiúiskola, kereskedelmi iskola, gazdasági akadémia a város mellett levő nagyerdő közepén, az 1914-ben alapított egyetem 4 fakultással és nagyszerű orvosi klinikával: ezek a fontosabb iskolák. Tanúságot tettek előttem újra, hogy Debreczen kulturhely.

Általában mindaz, amit láttam, a középületek is a Piac-utcán, beszédes bizonyosságai annak, hogy mily komolyan veszi Debreczen polgársága a leg-

újabb kor követelményeit a lelki élet, s a kulturális haladás minden terén. Fájdalmasan érinti az embert annak a tapasztalata, hogy erre az előretörő életre mily rettenetes hatása van a háborúnak. A sok, különféle benyomás után, amelyet magam gyorsan szereztem városi körsétánk alkalmával, a mellettem elhaladó emberek szünteleni lötás-futása közepett nyugalom, s a természet csendje után vágyódtam. Meg is találtam azt távol a város zajától, egy kis ligetben, ugyanazon helyen, ahol 22 évvel ezelőtt néhány magyar diákkal oly vidám délutánt töltöttem el, ugyanazon helyen, ahol forró nyáron a napi munka fáradalmaitól agyoncsigázott polgár üdül. E magános helyen azonban nem sokáig időzhettem, s adhattam át magamat az aranyifjúság édes álmainak, mivel este 5 órakor még egy nehéz feladat előtt állottam, amiről Teufenből való elutazásom alkalmával fogalmam sem volt. Már Budapesten közölte velem Veress, hogy a kollégiumi ifjúság előtt tartandó előadásomra minden előkészületet megtett. Az egész összejövételnek aztán szép és ünnepélyes lefolyása volt. A tágas imatermet, amelyben az 1849-iki forradalmi év idején a magyar parlament ülésezett, — amire nem gondoltam — hatalmas embertömeg töltötte be. Előkelő társaság volt jelen: Baltazár püspökön kívül, teológiai professzorok, a lelkészképző-intézeti, a kollégiumi, a gimnáziumi igazgató, s a tanítók és diákok nagy serege. A gyülekezeti éneklés után szívélyesen üdvözölt a kollégiumi igazgató. Veress is intézett néhány szót az egybegyültekhez, s aztán az az egyáltalában nem irigyléreméltónak mondható feladat hárult reá, hogy előadásomat, amelyben Svájci ak. különösen Teufen községnek a háború alatti és utáni viszonyairól és állapotáról szoltam, mondatról-mondatra fordítsa át magyarra. Erre következett dr. Erdős Károly tanár rövid beszéde, s a magyar nemzeti Hymnus eléneklésevel végződött ez a mindennapiság keretét túllépő ünnepély. Előttém felejthetetlen maradt, mivel ez alkalommal oly benső, lelki élményen mentem keresztül, amelyet szavakkal leírni nem lehet. A sok fáradtság és törődés után, amely a lefolyt órákat jellemezte, szívesen üdvözölt jelszavunk volt Goethe mondása: „Nappal munka, estve vendégség.“

Lépteinket dr. Veressné mostohafia, Bandi, s egy nagyváradi lelkész társaságában a város legelső kávéházába, az Aranybikába irányítottuk, hogy ott egy pár barátságos és kedélyes órát töltsünk. A helyiségek meglátása ismét a múlt szellemeit ébresztette föl. 1899. évi augusztusban Veressel és egy theologussal, akit nagy örömmel most ismét üdvözölhettem, mint egyetemi tanárt, előrehaladott órában ugyanezen kávéházba léptem. A cigányzenekar mesterien átézve esalta ki hegedűjéből ama most csendes, majd vadul viharzó dallamokat, amelyek a fogékony hallgatót lassanként oly lelki állapotba ringatják, amelyben nincsen semmi kívánsága, semmi panasza, s azt hiszi, hogy mindaz, amit a képzelet elébe varázsol, az övé. Amidőn a feketehajú művészek akkor megtudták, hogy Helvetiának egyik fia van jelen, —

ilyet még soha sem láttak — azt hitték, nagyobb figyelmet nem tanusíthatnak iránta, mint azzal, ha eljátszanak egy részletet Rossini „Tell Vilmos“ operájából. A csodálkozó mosolygástól nem tudtam magam visszatartani, amidőn Veress hirtelen így szolt hozzám: „Lásd, ez ugyanaz a zenekar, amelyet 22 évvel ezelőtt itt hallottál.“ Azonnal asztalunkhoz intette a cigányprimást, s kérdezte, reám mutatva, hogy ismeri-e ezt az urat? Természetesen tagadólag rázta tisztos fejét. Amidőn értesült róla, hogy zenekara akkor az ifjú svájci tiszteletére Tell Vilmost játszotta, azonnal sarkon fordult, s nem telt bele egy perc, hatalmasan csendültek fel ama rég elhangzott dallamok a nevezett operából s a fülemben oly különösen szoltak, ami lélektenileg megfogható, hiszen oly gondolatokat, idöket, állapotokat és viszonyokat elevenítettek fel, amelyeket bármely akademikus, aki valamikor lelkesedve énekelte a dalt: „óh régi legénydicsőség . . .“, egész életében nem felejtethet el, még ha nem is kell magát azon sajnálatraméltó emberek közé számítani, akik a jelen folyamata alatt tanácstalanul állanak, s minden boldogságot, minden örömet a távoli múltban keresnek. Különben nem volt már sok időm az „elsülyedt harang“ hangját hallgatnom, mivel a tiszteletreméltó háziasszony egy pillantást vetett barátomra, amelyet, mint derék férj, azonnal meg is értett. Rögtön felkelt a vidám asztaltársaság, s „balra a sarok körül“ hazament, ahol barátomnak szívbeli meggyőződés hangján egészen csendesen elszavaltam amaz ismert dalt:

Mily jól érzem magam otthon
Cserdes kis zárkámba,
Mily kedvesen cseng szívemben
A kedves szó: haza.

Másnap — szombat, október 15-ike volt — reggeli után ismét sokat kellett lötni-futni. Barátom nagyon szerette volna megmutatni nekem a tüdőbetegek hatalmas, nagy, mindenféle modern higiénikus berendezéssel és felszereléssel ellátott sanatoriumot, amely egészséges, kellemes helyen fekszik, Debreczentől mintegy másfél órára. Azonban tíz órakor várt bennünket a városi muzeum tiszteletbeli igazgatója. Nagy szakismerettel magyarázta meg nekem ennek gazdag kincseit, amelyek különböző házi eszközök, termények, szerszámok, fegyverek, viseletek, zeneszerszámok stb. teljes gyűjteményéből állanak, s jellemzők a pusztai életre és foglalkozásra. A budapesti nemzeti múzeumon kívül sehol sem lehet ezt jobban látni, mint Debreczenben. Érdeklődésemet különösen az úgynevezett „tanyák“ról való utáztatok keltették fel, ahol a juhászok, gulyások és csikósok laknak. Képvisele van a növény- és állatvilág minden fajtája, pányvavetők modellje; régiségek a legnagyobb magyar pusztának, a Hortobágnak kő, bronz és népvándorlási korszakából. Gyorsabban, mint szeretttük volna, eltelt a szép óra, amely a múzeum megismerésére rendelkezésünkre állott. Az ebéd ideje közeledett, amelyet nemesak az agyonfárasztott háziasszonyra való tekintettel akartunk betartani, hanem azért is, mivel már két órakor ismét útra kellett kelniünk.

Részemről megbocsáthatatlan bűn lett volna, ha a tisztelt olvasóimnak már bemutatott dr. Baltazár püspök azon szíves meghívásának, hogy vegyek részt egy igazi kálvinista ünnepélyen, a harang-avatás ritka ünnepélyén Nagykállóban, nem tettem volna eleget. Így ismét a kollégium mellett haladtunk el barátommal, amelynek — utólagosan óhajtom megemlíteni — szülővárosom Schaffhausen a 18. század végén tekintélyes összeget adományozott. A pályaudvaron a püspökkel s tekintélyes számú vendéggel találkoztunk, akikkel közösen igyekeztünk elérni rendeltetési helyünket. (Folyt-tjuk.)

Egyház

Örvendetes hír.

Örömmel adunk hírt arról, hogy az orosházi alig kétezer lelket számláló gyülekezetben élénk egyházi élet indult meg, amelynek áldásos gyümölcsei már is mutatkoznak. A fűthető és világítható templomban — mivel más alkalmasabb helyiség nincsen, — minden második hét vasárnap délutánján műsoros vallásos összejövétel van, amelynek műsorát szavalatok, soló- és karének-számok alkotják. A műsor központjában azonban mindenkor *bibliamagyarzat* áll. Egy-egy vallásos délután perselypénze 3—4000 korona.

Az elmúlt évben e délutánok persely pénzeit a szegény gyermekek felruházására fordították. A gyülekezet valamennyi szegény iskolás gyermekét felruházták, számszerint 65 gyermeket. Természetesen nemcsak a persely pénzeket fordították eme nemes célra, hanem társadalmi úton is akció indult meg úgyannyira, hogy a 65 gyermek felruházására mintegy 85.000 korona összeget fordíthattak. Minden gyermek kapott cipőt, ruhát, sapkát, vagy kendőt, ezenkívül két gőzmalom adományából mindegyik 5—5 kiló nullás lisztet kalácsnak, a kereskedők adományaiból játékot, könyveket stb., stb. Karácsony előtti vasárnap a ruha kiosztás alkalmával a lelkeszlak összes szobáiban szeretetvendégséget rendeztek a szegény gyermekek részére. A szegények gondozására az orosházi egyház jóval többet áldozott az elmúlt évben, mint amennyi az egész évi egyéb egyházi kiadása volt.

Míg egyházi adó útján alig 20.000 korona gyűlt be, addig adományok útján több százezer korona összegről ad számot az évi lelkeszi jelentés. Mert a szegény gyermekek felruházása mellett hatalmas orgona-alapot teremtett az egyház, amelynek felhasználásával már sikerült is beszerezni egy csinos orgonát. Iskola-alap teremtése sem került ki a vezetők figyelmét, arra az elmúlt év folyamán mintegy 30.000 korona gyűlt össze.

Sokan mondják, hogy kálvinista népünk közönyös ma minden szent és nemes cél iránt, közönyös addig, amíg csak kérnek tőlük és nem adnak nekik cserébe semmit, mihelyt azonban az ígében táplálékot találnak és mihelyt rávezetik arra, hogy a lélek legnagyobb öröme jót tenni mindegyikkel, áldoz a mi népünk erején felül is. Vagy mi tartotta fenn Isten után egyházainkat 400 év alatt?! Bizony a hívek buzgó szeretete. Ezt kell újra életre kelteni...

n—s

Iskola

Exlibris gyűjtemény a debreczeni főiskolai nagykönyvtárban.

39. *Pesti Pálosrend könyvtára.* Több nagykönyvtári könyv fedelén látható a Varjú Elemér által is közlött, nemesen egyszerű, címeres exlibris. Véleményem szerint a magyarországi különböző szerzetrendek eltörlésekor tartott országos könyvaukcio alkalmával vásárolta meg könyvtárunk ügyvezetősége az ilyen szerzetesi könyveket. Említésre méltónak találom, hogy emez egyetlen magyar eredetű rend könyvjegyét Warnecke a német exlibrisek soraiban közli.

40. *Pirckheimer Willibald.* Német humanista író és hadvezér, Dürer Albertnek, a magyar vérből eredt nagy német festőnek benső barátja. Az a rézmetszetű arckép, amely Pirckheimert ábrázolja (l. reprodukcióját a Ráth György szerkesztette Az iparművészet kézikönyvében). Jóllehet a kötési tábla belsejére beragasztva találjuk, tulajdonképpen nem exlibris, csak akkor birna exlibris jelleggel, ha valami jelből világosan megtudhatnók, hogy ez a könyv, amely 1528-ból való, történelmi medaillonokkal és Albrecht Dürer mélynyomású nevével díszített remekművű bőrkötésben Dürer három egybekötött munkáját tartalmazza, tényleg Pirckheimer tulajdonát képezte. Ennek a Dürer rézmetszetnek exlibris jellege ellen beszél különösen az a körülmény, hogy Warnecke az 1583. és 1584. sz. a két, Dürer kezétől származott, 1503 körül készített exlibrist könyvel el Pirckheimer tulajdonául. Tulajdonképpen az exlibrisek sorában így nem található helyet ennek a rézmetszetnek a megemlézése, de már itt fel akartam hívni a figyelmet Dürer eme több milliót érő művészetelméleti könyvére, illetőleg eredeti rézmetszetére, miglen el nem érkezik a kedvező idő a nagykönyvtárban található híresebb metszetek colligálására.

41. *Jo. Steph. Pütterus* jogtudósnak és göttingai professornak Heumann készítette exlibrisét l. Warnecke 1634. sz.

42. *Renz Baptista János* augsburgi lelkész 1697-ben, Stridbeck, Müller Künstlerlexikonában nem szereplő nevű metszőtől készített arcképes rézmetszetét l. Warnecke 1704. sz.

43. *Rosa Morando Domenico* veronai grófnak 1780 körül készült rm. exlibrisét l. Bertarelli i. m. 323. lapján.

44. *Friedr. Roth-Scholtz* nürnbergi könyvkereskedő exlibrise, l. Warnecke. 1797. sz. A könyv címlapján dr. Erasmus Baldermann és Maróthi György nevét olvashatjuk, az előbbi név után 1802 évjelzés áll.

(Vége köv.) Nagy Lajos.

Közélet

Nagyságos Csóka Sámuel úrhoz, mint Debreczen szab. kir. város h. polgármesteréhez.

Nagyságos Polgármester Úr!

A trianoni békeszerződés a reánk mért számtalan csapás között kereskedelmi tengerészetünköt is megfosztotta hazánkat. Kötelezett bennünket arra, hogy szépen fejlődő kereskedelmi hajóparkunkat a győzteseknek kiszolgáltassuk.

Amde miként hazánk kezd felocsudni a súlyos csapások által előidézett lethargiából, úgy mi is elvállaltuk a reánk eső nagy szerepet. Megteremtettük a magyar tengerhajózást igazabban és szebben, mint volt, mert hajóink most már nem az osztrák-magyar közös lobogó alatt, hanem a piros-fehér-zöld magyar zászló alatt fogják a tengereket járni.

A napokban megalakult az „OCEANA” Tengerhajózási részvénytársaság, mely 7 nagy meglevő, összesen 45,000 tonna hordképességű tengeri hajóval fogja üzemét megkezdeni. Miközben a jelen kor bánatán borongó, de a magyar kultúra gránit alapján felépülő jövő nemzeti nagyságban reménykedő lelkünk a jelen szakadékan keresztül az elmúlt nagyság és az újból eljövendő magyar dicsőség között a reménység hidját építi, a mai romok között kimagaslik egy fényben úszó világító torony: Debreczen, s látjuk e torony tetején annak lánglelkű őrét, dr. Baltazár Dezső püspök úr öméltóságát. E torony hirdeti az igaz magyar lélek magasztos érzéseit s amikor Baltazár Dezső a gyűlölség, a türelmetlenség, a széthúzás jelszavával szembe helyezkedve, az emberszeretet, a megértés, a nemzeti egység s a haza minden fiának osztatlan együttműködésén alapuló termelő munka zászlaját tűzte ki e toronyra, megértette Debreczen lelkét, amely egy a magyar lélekkel, mely nem ismer terméketlen irigységen alapuló visszavonást, hanem a múlt hagyományait tisztelve, becsületes munkával és a haladás s felvilágosodottság akarásával építi fel a jövőt.

Elhatároztuk tehát, hogy dr. Baltazár Dezső püspök úr öméltósága iránt a nemzeti egység elérésére irányuló nagyszabású működéséit érzett hálánk kifejezéséül egy hajónknak a „DEBRECZEN” nevet adjuk, azon város nevével, amely öméltóságának püspöki székhelye. E névnek egy hajón való megörökítésével akarjuk ragyogó emlékét örökbe véteni annak, hogy a visszavonás korszakában a debreczeni nagy református lelkész állott élére a nemzeti megértés azon irányzatának, melynek mi, az első

magyar tengerhajózási társaság is egyik tényezője akarunk lenni.

Debreczen református püspöke világító beszéddel hirdeti azon elveket, amelyek kifejezését mi ott látjuk abban a bibliában, pálmában és bárányban, amelyek Debreczen címerében szerepelnek.

A nagy nemzeti katasztrófa után vérző és csonka testtel elindul a magyar nemzet „megfogyva bár, de megtörve nem” az újabb évezred rögös útján; látjuk, hogy mindenki veszi szerzősámját és újból munkába kezd, a szántóföldeken, a műhelyekben, a gyárakban, a boltokban, a tudósok és művészek munkatermeiben. Mi is erre a termelő útra léptünk s bár elvettük tőlünk a tengerpart birtokát, a magyar korona gyöngyét, de nem vehették el a magyar lélekben a szenvedések hatása alatt kifejeződő igaz gyöngyöt: a törhetetlen akaratot és a bizalmat a jövőben. E törhetetlen akarat és jövőbe vetett bizalom érzésével minden jelen sivárságon keresztül is megtartjuk a magyar tengert az oceanjáró magyar hajók képében, melyek egyike „DEBRECZEN” nevet fogja viselni.

Midőn bátrak vagyunk a hajó elnevezésére vonatkozó ezen elhatározásunkat nagyságos Polgármester úrral közölni, tesszük ezt azon tiszteletteljes kérelemmel, kegyeskedjék ezt Debreczen sz. kir. város közönségének tudomására hozni és ajánljuk magunkat nagyságos Polgármester úrnak

Budapest, 1921 december 28-án

legmélyebb tiszteletünk kifejezésével

„OCEANA” Tengerhajózási Részvénytársaság.

Irodalmi szemle

Dr. Ravasz László: Gondolatok. A szerző arcképével. Budapest 1922. A Bethlen Gábor irodalmi és nyomdai r.-t. kiadása, 16°, 192 lap. Amateur kiadás, művészi papírkötésben 66 K, postaköltség 4 K. A kiadó előszava után I. Isten. II. Jézus. III. A lélek. Kijelentés. IV. Hit. Bűn és kegyelem. Predestináció. V. Ember. Társadalom. VI. Élet és halál. VII. Öröm. Fájdalom. VIII. A nő. A gyermek. A család. IX. Szeretet. Jótett. X. Hála. XI. Filozófia. Theológia. XII. Imádság. Egyház. XIII. A múlt. Emlékezés. A magyar jövő. XIV. Nagy emberek című fejezetekben kapjuk a filozófiailag képzett hívő theológus széleskörű tudásának, mély-séges hitének ügyesen kiválogatott és mesterien egybefűzött gyöngyszemeit. Nagyon alkalmas mű ajándékozásra.

A kálvinizmus lényege. Irta: Dr. Kuyper Abraham Hollandia egykori miniszterelnöke. Fordították: Csűrös József váralmási református lelkész, Czeglédi Sándor győri református espereslelkész. A fordítást átnézte, bevezetéssel és jegyzetekkel ellátta: Dr. Sebestyén Jenő budapesti református theológiai tanár. A szerző arcképével és Kuyper Henriette előszavával. Második kiadás.

Budapest 1922. Bethlen Gábor irodalmi és nyomdai r.-t. 247 lap, 8°. Ára 66 K; postaköltséggel 70 korona. — Ez a nagyjelentőségű mű a világhírű szerzőnek azt a hat felolvasását tartalmazza, amelyeket ő Amerikában tartott a kálvinizmusról. Az egyes fejezetek címeiből (I. A kálvinizmus és a történelem. II. A kálvinizmus és a vallás. III. A kálvinizmus és a politika. IV. A kálvinizmus és a tudományok. V. A kálvinizmus és a művészetek. VI. A kálvinizmus és a jövő.) kitetszik az egész könyv tartalma, amely a kálvinizmust nem úgy tünteti fel és mutatja be, mint századokkal ezelőtt megfogalmazott dogmákkal körülzárt felekezeti véleményt, hanem úgy, mint a korok és társadalmak minden problémáját felölelő és arra kielégítő választ adni tudó hatalmas életirányt, amely a paganizmus, izlamizmus és romanizmus mellett tényezőként áll és diadalmaskodik. Nagyon sokat lehetne erről a könyvről írni, sok része megérdemelné, hogy idézetként közre adjuk s ezáltal is tündököltessük értékét: mindezeket azonban szükségtelessé teszi az, hogy lelkipásztortársainknak, tanító atyánkfiaiainak s egyházunk minden öntudatos, vagy öntudatosra törekvő tagjának melegen ajánljuk. A dogmatikai megfogalmazás tekintetében ugyan itt-ott a szövegezés más módon lehetne, de ettől eltekintve — ami kisebb jelentőségű — minden Olvasó, a református világnézetének olyan támaszokat talál e műben, amelyet manapság egyetlen más magyar nyelvű református könyvben sem. Biztatást nyerünk belőle, hogy „1. ne ignoráljuk a kálvinizmust ott, ahol még megvan, hanem erősítsük ott, ahol még működik; 2. merüljünk el újra a kálvinizmus tanulmányozásába, hogy azt a külvilág is megismerje; 3. alkalmazzuk a kálvinizmust újból elvileg az élet különböző területein; 4. azok az egyházak, amelyek a közfelfogás szerint még a kálvinizmust vallják, a maguk dicső hitvallását ne szégyeljék tovább.“ A mű hatását áldásosan mélyíti, ha utána elolvassuk a Heidelbergi Kátét; hazai aktuális vonatkozásokban pedig kiegészíti Borsos Károly, Kálvinista világnézet c. füzete.

Debreczeni Konfirmációi Kis Káté. Írta Nagy István debreczeni református vallásitanító-lelkész. Második javított kiadás. Ára 5 korona. Debreczen 1921. „Méliusz“ könyvkereskedés kiadása. 8° 12 lap. Ez a kis füzet 48 kérdésbetömörítve adja mindazt, amit, mint legszükségesebbet, a konfirmálandus növendéknek hitünk tételeiből és igazságaiból tudnia kell. A füzet tartalmát a tizparancsolat és az apostoli hitvallás szövege s az Úri imádsággal együtt öt imádság egészíti ki. Igen használható könyv a konfirmációra való előkészületnél különösen ott, ahol rövidsége és egyszerűsége törekednek.

Debreczeni Lelkészi Tár. XVIII. kötet. Felelős szerkesztő Dr. Lencz Géza, társszerkesztők Kiss Ferenc és Dr. Révész Imre. Megjelenik havonként. Kiadóhivatal Debreczen, Ferenc József-ut 34. Előfizetési ár nincs jelezve. Az I. szám I—VIII + 1—24 lap, a 2. szám IX—XVI + 25—48 lap. A Theológiai Értesítőben értékes könyvismertetések vannak, a „Beszéd és imák különféle istentiszteleti alkalmakra“ rész pedig többféle beszédet és imádságot közöl. A füzetek kiállítása és belső színvonala a kipróbált és jónak bizonyult régi.

Izrael bizonyágtevői. Dr. Frank Arnold német kiadásából magyarra fordította Csia Lajos. I.—II. sorozat. Budapest 1920. 8°, 77 lap. Ára 12 korona. Berea könyvkiadó vállalat, Budapest, IX., Angyal-utca 7/a. — Igen érdekes könyv; a múlt században a zsidóságból a keresztyénségre áttért hírneves emberek megtérési története és Jézusról való vallástétele. Ilyen bizonyágtevők: Da Costa Izsák, a költő; Dr. Capadose, Stahl Frigyes Gyula tanár, Neander Ágost tanár, Philippi Frigyes Adolf tanár, Herschell Haim, Kalkar dr., Caspari Károly tanár, Saphir Áron Adolf dr., Cassel tanár, Rabinovitz József. A könyv, amely közbe-közbe az idevágó legklasszikusabb bibliai helyeket is adja, igen hasznos olvasmány és alkalmas eszköz a zsidó-misszió tanulmányozására és terjesztésére.

Mereskovszkij Dimitrij, Az istenek alkonya (Julianus Apostata). Regény. Fordította Donáth Leó. Budapest 1921. A Kultura könyvkiadó és nyomda r.-t. kiadása. VI., Teréz-körút 5. Kis 8°, 344 lap. Ára 138 K. — Minden forrongó kor élénk érdeklődéssel fordul Julianus apostata felé, egészen természetes hát, hogy a mai világban, mely telítve van a pogányság iránt való öntudatlan, vagy külsőleg is megnyilvánuló beteges szimpátiával, alkalmasnak találta a Kultura könyvkiadó r.-t. ennek a regénynek lefordítását és kiadását. A regény középpontjában a hitehagyott Julianus császár áll, aki a keresztyénséget nem tudja szeretni, a pogánysághoz, annak tehetetlensége miatt, nem tud teljes erővel ragaszkodni. A regény legerősebb oldala a sok epizód, amely a IV. század kusza viszonyaiba világít be, de viszont fogyatékosága, hogy, amily élesen rajzolja az új életre képtelen pogányság ernyedtségét, ép oly kevéssé domborítja ki a keresztyénségnek akkor még meglevő amaz energiáját, mely meghódította a világot. Apró történelmi tévedések itt-ott vannak a meseszövegsben, de regényirótól nem várunk okmánygyűjteményt, hanem korrajzot, amely nagy részt sikerült.

Különfélék

Hogy kell a segílyt gyűjteni? Ezt Nagyecsedden mutatták meg. Vegyen róla példát és merítsen belőle lelkesedést sok közönyvös lélek. Az történt ugyanis, hogy a gyűjtőbizottság felkérte dr. Ferenczy Gyula ny. egyetemi tanár barátunkat, hogy Nádudvar, Hádház, Derecske, Mikepércs után menjen ki Nagyecsedre is az ecsedi magyarokhoz. Gyűjtő beszédével lelkesítse adakozásra a híveket. Úgy történt. Egyik vasárnapon zsúfolt templomban buzgó hívek előtt lelkes tanítás, serkentés. Templom után presbiteriumi gyűlés. Adakozott maga a lelkesesperes is (2000 kor.), az egyház is. Másnap előállottak a készséggel felajánlott számfogatok, hogy a terményadományokat felvegyék, kellő helyére szállítsák. Azonban a lelkesedés tüze a szokatlanul nagy mennyiségben szakadni kezdő hó-világban kezdett lehűlni. A gyűjtés munkájának alig ígértett valami eredménye. A buzgóság megcsappant, a száncok kezdtek a rossz időben haza szállingózni. Már-már desperálni kezdtek a követek. Ekkor Ferenczy Gyula barátunk öt-

letesen veti magát egy gondolatra: kidoboltatja, hogy délután vallásos-estély lesz. Ezen aztán volt bibliamagyarázat, új énekeskönyvi bemutató, soló és duett-énekszám, szavalat, buzdító szó, együttes éneklés. A lelkes nagytiszteletű asszony is közbevetette magát. Nem hiába a nagynevű néhai Asztalos György nagykarolyi predikátor édes leánya ő. Maga lelkesíti a gyűjtésre induló presbitereket, sőt azokat gazdagon meg is vendégeli magyaros szívességgel. A hatás nem maradt el. Ferenczy Gyulát támogatták a nagy munkában Sipos Károly segédlelkész, Biró Gyula ecsedi segédlelkész, maga Berey József az esperes, a tanítói kar, a presbiterek. A nagytiszteletű asszony a gyűjtés végén még azt is kikutatta, hogy ki maradt el egy vagy más ok miatt a tehetősebb gazdák közül az adománynyújtásból. Oda újabb követek indultak. Így aztán sikerült is készpénzben és terményben 25 ezer koronát előteremteni a szenvedő kollégium istápolására. Aldja meg az Isten ezer áldásával a lelkes esperesné, társait, az ecsedieket egytől-egyig! fine, így lehet a kollégiumnak még a kilátástalan jelek közt is segílyt gyűjteni.

Szilassy Aladar nemcsak a budapesti, hanem az egész magyar református egyháznak kiválóan jeles és nemes egyénisége a múlt hónap 30. napján töltötte be 75. életévét. Ez alkalomból tisztelői, barátai nagy szeretettel és ünnepélyes jókívánatokkal vették körül azt a férfiút, aki ezelőtt öt esztendővel, a reformáció négyszázados jubileumán azt a sokat mondó és minden szónál és frázisnál hatalmasabb vallomást tette, hogy ő hosszas egyházi szolgálata alatt sohasem tapasztalta, amit némelyek ürügyül akarnak felhasználni, hogy t. i. az egyház érdekében végzett munka bármilyen egyéb kötelességének teljesítésében gátolná. A nagy férfiú eme kijelentése megvilágítja egész jellemét, s az érdekekben megöszült 75 éves öreg úr előtt legőszintebb áldáskívánataink tolmácsolására indít. Vivat.

Alapítvány. B. e. Barcza József főgimnáziumi igazgató emlékének megörökítésére a gimnázium növendékei 12,000 koronát gyűjtöttek, amely összeget 14,000 K-ra emelt a tanári kar. Az alapítvány még növekedőben van, napról-napra érkeznek a főgimnáziumi igazgatósághoz adományok azok részéről, akik őszinte szeretettel és tisztelettel vették körül a korán elhunyt paedagogust.

Laky Zsigmond new-brunswicki református lelkipásztor az amerikai presbyterian and reformed egyházak megbízásából eljött hazánkba, hogy tanulmányozza a Magyarország területén levő református egyházak helyzetét. Folyó hó 4., 5. és 6. napjain Debreczenben és Hajduböszörményben időzött, de csak átutazóban, mert hosszabb tartózkodásra később jön el.

A debreczeni református tanítóképző-intézet szegénysorsú növendékei a Magyar Szent Korona Országai Vörös-Kereszt Egyletnek debreczeni választmánya részéről, Pedlow kapitány gyűjtéséből, meleg téli ruhákat, írótüböt és írószereket kaptak. A bensőséges hangulatú kiosztásnál Sass Béláné úrasszony a Vörös-Kereszt Egylet részéről, dr. Veress István igazgató, a tanítóképző-intézet nevében vett részt.

A „Karczagi Ker. Református Ifj. Egyesület“ 1921. év nov. 3-án megkezdte működését 18 résztvevővel. Helyiségünk a népiskola egyik tantermében volt, hol hetenként 4-szer gyűltünk össze. Létszámunk folyton nő, úgy hogy a legutóbbi bibliáórán 68-an voltunk jelen. A nagy érdeklődés miatt helyiségünket a főgimnázium által nem használt rajzterembe tettük át, melyet kellemes otthonná alakítottunk. Működésünkről a következőkben számolhatunk be: Hetenként 4-szer jövünk össze és pedig hétfő, szerda, szombat és vasárnap. Hétfőn 6-7-ig ismeretterjesztő előadás, 7-től fél kilencig szórakozás (sakk, malomjáték, löverseny stb.). A szórakozás állandó felügyelet mellett történik, amennyiben a fiúk most tanulják e játékokat. Szerdán 6-től 7-ig biblióra, aztán ismét szórakozás. Szombaton 6-től 7-ig ismeretterjesztő előadás, utána szórakozás, fél 8-tól fél 9-ig a komolyabb fiúkkal bibliai eszmecsere. Vasárnap délután 3 óra-
kor műsoros délutánt rendezünk helyiségünkben, melyen immár a közönség is részt vesz. A műsort a fiúk maguk töltik ki énekkel, szavalattal, beszéddel. Az előadás után szórakozás fél 9-ig. E délutánok mind vonzóbbak és vonzóbbak lesznek. Január 8-án 52 vendég és 163 ifjú vett részt. Rendes látogatóink 85 százaléka iparos tanuló, a többi diák és parasztfiú. A földművesek az utóbbi időben tömegesen keresik fel az egyesületet, ami igen jóleső érzéssel tölti el lelkemet. Nagy László, református tanító.

A debreczeni evangélikus egyház új lelkészül Farkas Győző budai vallástanárt választotta meg.

Helyreigazítás. Lapunkban hálás elismeréssel emlékeztünk meg arról, hogy báró Podmaniczky Géza úr és neje önmagmáltóságuk kollégiumunk felsegélésére 50,000 korona eddig páratlan összegű adományt voltak kegyesek nyújtani. Azonban a báró úr önmagmáltósága nevét Podmaniczky Géza helyett tévesen Podmaniczky Frigyesnek írtuk. Ezt a tévedést ezennel sietünk kiigazítani. A kollégiumi pénztári hivatal.

Hivatalos Értesítés

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.
490—1922.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

Az egyházkerületi rendkívüli intéző-bizottság 509/4. sz. alatt 1919. évben határozatilag kimondta, hogy a debreczeni református kollégium I. pénztári csoportjának megerősítésére új (kultur) adó fizetésére kötelezi az egyházközségeket oly módon, hogy mindegyik egyházközség a legutóbbi országos népszámláláskor megállapított lélekszám alapján minden lélek után 10 fillérrel számított összeget tartozik beszolgáltatni. Az egyes egyházközségekre eső összegeket az egyházmegyei közpénztárnok veti ki és szedi be és szállítja minden év november 1-ig az egyházkerületi pénztárba, mely az előírásokat és lerovásokat e célra nyi-

tandó külön számlakönyvben tartsa számon. Magától értődő, hogy az egyes egyházközségekre kirott összegeknek az egyház költségvetésébe való beillesztése s az egyháztalaktól a közalapi járulék módjára behajtása a presbiteriumok feladata.

Miután ennek a határozatnak a foganatosítását némelyik egyházmegyében a közbejött nehéz és zavaros idők meggátolták: útasítottam az egyházkerületi pénztári hivatalt, hogy a hátralékban maradt tartozások kimutatását a nagytiszteletű esperes urakhoz küldje meg. A nagytiszteletű esperes urakat a jelen körlevél útján tisztelettel kérem fel, hogy a szóban forgó kulturadó beszédetése, jövőre annak a költségvetésbe való felvétele érdekében eredményesen rendelkezni méltóztassanak.

Atyafiságos szeretettel:

Debreczen, 1921 február 9.

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

457—922. szám.

Körlevél.

Nagytiszteletű Esperes Úr!

A tiszántúli református egyházkerület 1922 február 1-én tartott rendkív. int. biz. gyűlésének 7—922. sz. jegyzőkönyvi kivonatát további szíves intézkedés végett alábbiakban közlöm.

„Dobó Sándor ig. tanító s társai kéri, hogy a népisk. szervezet 27., 29. és 115. §-ai alapján s a 280—1917. sz. e. ker. határozat értelmében köteleztessenek el újból az egyházközségek az ismét megindítandó „Tanítók Lapja“-ra előfizetésre és pedig minden iskola-körzet szerint külön, sőt a felemelendő beíratási díjak terhére minden tanító számára külön példányszámban, továbbá a tanítói pályázatoknak a Tanítók Lapja-ban kötelező közvételére.

Egyházkerületünk a felhívott szakaszok és e. ker. határozat értelmében további intézkedésig elkötelezi az összes kebelbeli iskola fenntartó egyházakat, hogy 1. a „Tanítók Lapja“-t annyi példányban, ahány iskolakörzetük van, 1922 január 1-től kezdődően megrendeljék; 2. minden tanítói pályázatot a Tanítók Lapja-ban is meghirdessenek; a hirdetési díj azonban a Debreczeni Protestáns Lapnál szokásos díjnál magasabb nem lehet. A teljesen szegény egyházak fenti köteleztetés alul Püspök Úrtól felmentést kérhetnek...”

Debreczen, 1922 február 5.

Atyafiságos szeretettel:

Dr. Baltazár Dezső,
püspök.

Pótlás

a törökszentmiklósi lelkészi pályázati hirdetéshez.

A megválasztott lelkész köteles az egyházmegyei beruházási szabályrendelet értelmében némely gyümölcsfák és szőlőtőkék, valamint az előd által a lelkészlakon saját költségén végzett kisebb beruházásokat egyezség alapján megváltani.

Kisújszállás, 1922 február 1.

Török Imre,
esperes.

Konfirmációra nélkülözhetetlen

a Debreczeni Konfirmációi Kis Káté

Írta: Nagy István, debreczeni református vallásitanító-lelkész.

A mű gyakorlati értékét bizonyítja az, hogy az első kiadás rövid néhány hónap alatt elfogyott. Az ország minden részében nagy sikerrel használják. Terjedelme 16 nyomtatott oldal.

Ára példányonként 5 korona, 10 százalék árengedménnyel, vagy minden 10 példányra egy ingyen példánnyal.

Különösen ajánljuk már a múlt évben nagy feltűnést keltett szép, csinos és ízléses, kényomású bibliai mondásokkal ellátott

Konfirmációi emléklapot,

melynek ára darabonként K 1'60 és 100 darab rendelésnél kor. 145'—.

Konfirmáltak anyakönyvi íve. Egy ívre 64 név megy.

Ára: ívenként 5'— korona.

Legszebb és legalkalmasabb konfirmációi ajándék: Dr. Körösi Kálmán: *Hitt és Haza!* (Költemények.) Ára 10'— korona. — B. Bészler Anna és Székely András: *Krisztus legendák.* Ára 24'— K.

Most jelent meg!

Minden lelkész és kántortanító részére nélkülözhetetlen

TÁRGYMUTATÓ

a magyar reformátusok új Énekeskönyvéhez. Összeállította Uray Sándor debreczeni református lelkész. Ára K 10'—.

Az új énekeskönyv ára: papirkötésben kor. 42'—, félvászon kötésben K 44'—, egész vászon kötésben K 54'—. Ezen árakból egyházaknak és iskoláknak 50 példányon alul 10 százalék, azon-0000 felül 25 százalék engedményt adunk. 0000

Ajánljuk még OLÁH GÁBOR-nak, a „Szegény magyarok“ és a „Deák György“ szerzőjének új regényét, a

FEKETE ANGYAL-t,

mely érdekes meséjével, lebilincselő előadásával és pompás alakjaival a legművészibb magyar regények közé sorakozik. A béke és a háború határmesgyéjén gördíti át rendkívül izgalmas cselekvényét s a békéből a háborúba átkényszerült embernek lelki átváltozását ragyogó színekkel festi.

Ára K 92'—.

Megrendelhetők a kladónál:

„MÉLIUSZ“

Debreczen szabad királyi város és a Tiszántúli Református Egyházkerület könyvkereskedésében
Debreczen, Ferenc József-u. (Piac-u.) 26. sz.